

“Γη και Άνθρωπος”: Το “κανόني του μήνα” ως σύμπτωμα της διάλυσης και ιδιωτικοποίησης του Συστήματος Ψυχικής Υγείας

Πρωτοβουλία για ένα Πολύμορφο Κίνημα στην Ψυχική Υγεία

“Τρεις εκλογές δρόμος” φαίνεται ότι ήταν ο ορίζοντας της πολιτικής ψυχικής υγείας της κυβέρνησης, αφού μέσα σε αυτό το διάστημα με την ίδια ευκολία που φυτρώνουν ΑΜΚΕ, δομές ψυχικής υγείας με αποσπασματικά, ανεπαρκή και απόντα στην πράξη προγράμματα, με την ίδια ευκολία, ομοίως, ασθενείς είτε απορρίπτονται, είτε επιστρέφονται με “κάρτα αλλαγής” πίσω στο ψυχιατρείο, είτε δομές “βαράνε κανόνια” από κακοδιαχείριση και έλλειψη πόρων, με τελικό αποτέλεσμα ο δρόμος προς το ψυχιατρείο ή την αστεγία να είναι ορθάνοικτος σε μόνιμη πλέον βάση.

Στην καλύτερη των περιπτώσεων οι δομές που στήνονται για να ικανοποιηθεί η ανάγκη μεταστέγασης (γιατί δε μιλάμε πια για αποκατάσταση) των “νέων χρόνιων” που κατασκευάζονται από το ίδιο το σύστημα ψυχικής υγείας, λειτουργούν ως κανονικά ψυχιατρεία ακόμη κι αν κατορθώσουν να επιβιώσουν χρηματοδοτικά.

Την σκληρή πραγματικότητα, ωστόσο, της διάλυσης της ψυχικής υγείας, πίσω από την προεκλογική φρενίτιδα εγκαινίων του 2022 και 2023 της πρώην υφυπουργού Ζωής Ράπτη, οι εργαζόμενοι και οι χρήστες των υπηρεσιών τη βίωναν και τη βιώνουν καθημερινά. Τώρα πλέον με το νυν υφυπουργό Βαρτζόπουλο (εμπνευστή του νέου νομοσχεδίου τερατουργήματος για την Ψυχική Υγεία) την βλέπουμε να κορυφώνεται και να ολοκληρώνεται.

Όλο και πιο ξεδιάντροπα, όλο και πιο απροκάλυπτα, όλο και πιο σκληρά αντιμετωπίζει η κυβέρνηση τους ψυχικά πάσχοντες και τις οικογένειες τους.

Το “κανόني του μήνα”, εν προκειμένω, πάει στην ΑΜΚΕ “Γη και Άνθρωπος” (ακόμη μία ΑΜΚΕ ψυχικής υγείας που ξεπετάχτηκε από το πουθενά το 2022) και στο οικοτροφείο της για γηροψυχιατρικούς ασθενείς “Μελίνα” στη νέα Ιωνία, όπου μόλις ένα περίπου χρόνο μετά τα εγκαινία, τις παραμονές των βουλευτικών εκλογών του Ιουνίου 2023, και μερικές μέρες μετά τις Ευρωεκλογές του Ιουνίου 2024, κυριολεκτικά μέσα στη νύχτα, αποφασίστηκε το (προσωρινό;) κλείσιμο της και η μεταφορά των ασθενών με εντολή Βαρτζόπουλου και εισαγγελέα πίσω στα ΨΝΑ Δαφνί και Δρομοκαίτειο. Σημειωτέον, οι καταγγελίες για απλήρωτους εργαζόμενους, κακοδιαχείριση, ελλείψεις βασικού ιατροφαρμακευτικού υλικού και τροφίμων, δεν βγήκαν στην επιφάνεια παρά μόνο μερικές μέρες μετά τις ευρωεκλογές παρόλο που σέρνονται μήνες τώρα. Είναι γνωστό άλλωστε ότι στις γραμμές της κυβέρνησης Μητσοτάκη (όπως κάθε νεοφιλελέ κυβέρνησης) μετράει η επικοινωνιακή διαχείριση των κρίσεων και μόνον αυτή.

Παρόμοιες κρίσεις (συστημικές θα μπορούσαμε να πούμε) είναι πλέον αναμενόμενες αν όχι συχνές αφού μόνο μέσα στα τελευταία δύο-τρία χρόνια έχουν ενεργοποιηθεί πρωτόκολλα και διαδικασίες “έκτακτης ανάγκης” τουλάχιστον δέκα φορές. Είτε πρόκειται για προσωρινή παύση λειτουργίας, είτε οριστικό κλείσιμο, είτε ακούσια μετακίνηση ασθενών κλπ, σε ΑΜΚΕ ψυχικής υγείας, ή ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές, ή σε κλινικές και δομές ψυχικής υγείας του δημοσίου. Είναι αυτή την άθλια κανονικότητα ενός συστήματος ψυχικής υγείας σε διαρκή κρίση και διάλυση που διακαώς επιθυμεί να νομιμοποιήσει η

κυβέρνηση με το γνωστό νομοσχέδιο Βαρτζόπουλου.

Την πραγματικότητα αυτή την βιώνουν οι ασθενείς, οι οικογένειες τους και οι εργαζόμενοι και στις ψυχιατρικές εφημερίες που έχουν μετατραπεί σε κόλαση, με πολύωρες αναμονές για μια εξέταση ή μία νοσηλεία με αμφίβολο αποτέλεσμα. Συχνά πάνω από δέκα περιπολικά σε αναμονή και συνθήκες που δοκιμάζουν τα ανθρώπινα όρια. Εισαγγελικές παραγγελίες για ακούσιες νοσηλείες από Πελοπόννησο, Κυκλάδες, Βόρειο Αιγαίο, Θεσσαλία, Ήπειρο και νησιά Ιονίου. Άνθρωποι εξαθλιωμένοι, σε εγκατάλειψη, που έχουν βιώσει ακραίες συνθήκες και εκφράζουν ακραία τον ψυχικό τους πόνο με ανάγκες ψυχικής υγείας ολοκληρωτικά αφρόντιστες.

Βιώνουν επίσης, τη θριαμβευτική επάνοδο της σκληρής ιδρυματικής κουλτούρας της ψυχιατρικής περιθαλψής με πρακτικές που οδηγούν σε ιδρυματική ασφυξία δομές, προσωπικό και ασθενείς.

Στεγαστικές δομές σε ΑΜΚΕ και Δημόσιο που λειτουργούν σαν μικρά ψυχιατρεία. Είναι ενδεικτικό μόνο της κατάστασης που επικρατεί, το αρνητικό παράδειγμα του Δρομοκαϊτείου με συστέγαση δύο νέων οικοτροφείων σε ένα (!), εντελώς ακατάλληλο, κτίριο, χωρίς δυνατότητα ελεύθερων εξόδων και προαυλισμού.

Ξενώνες και οικοτροφεία που λειτουργούν με παράλογους κανόνες και περιορισμούς με επικεφαλής προϊσταμένους νοσηλευτές, οι οποίοι δεν είναι επιστημονικά υπεύθυνοι, ενώ είναι γνωστό ότι η τοποθέτηση προϊσταμένων νοσηλευτών σε στεγαστικές δομές ούτε προβλέπεται στους σχετικούς νόμους ούτε είναι επιστημονικά αποδεκτή καθώς προάγει τη λειτουργία των δομών στη λογική του ψυχιατρείου.

Συνθήκες νοσηλείας που καταπνίγουν κάθε ανθρώπινη ανάγκη και προσωπικό που αδυνατεί πλέον να αναζητά και να εφευρίσκει τρόπους να δώσει απαντήσεις στις ανάγκες αυτές.

Μονολιθικές, ανάλγητες, άκαμπτες και εκφοβιστικές πρακτικές των Διοικήσεων, με αποπομπές ασθενών, πρακτικές διακρίσεων απέναντι σε προσωπικό και ασθενείς, ρουσφετολογικές πρακτικές για εξεύρεση θέσεων σε στεγαστικές δομές. Μεταφορές ασθενών από δομές στο ψυχιατρείο με εντολές άνωθεν, ακόμη και εκβίαση γιατρών για εξιτήρια ασθενών με γραπτές εντολές Διοίκησης.

Πολύμηνες αναμονές για ένα ραντεβού με ψυχίατρο ή ψυχολόγο και συστηματική διοχέτευση ασθενών σε ιδιωτικές κλινικές ή ιατρεία καθώς διογκώνονται σε ακραίο βαθμό οι ελλείψεις σε πόρους και προσωπικό.

Παντελής έλλειψη τομεοποιημένων κοινοτικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας, ανοικτών και ικανών στο να αφουγκραστούν τα αιτήματα πίσω από τις εκδηλώσεις του ψυχικού πόνου και να δώσουν απαντήσεις. Που να λειτουργούν με συνέχεια, συνέπεια και δέσμευση απέναντι στους ασθενείς που αναλαμβάνουν.

Επομένως δεν συνιστά, απλώς και μόνο, σκάνδαλο το “κανόνι” της ΑΜΚΕ “Γη και Άνθρωπος” και το τσουβάλιασμα των ασθενών πίσω στο ψυχιατρείο, αλλά αναμενόμενο σύμπτωμα της χρόνιας ανίατης ασθένειας της ιδιωτικοποίησης της ψυχικής υγείας και της συστηματικής καταστροφής του Δημόσιου Συστήματος Ψυχικής Υγείας. Ενώ, ακόμη περισσότερο, σκάνδαλο συνιστά και η συστηματική προσπάθεια διαστρέβλωσης της πραγματικότητας με βομβαρδισμό εξαγγελιών για ανούσια ή ανύπαρκτα προγράμματα, με όρους μάρκετινγκ, που υποτιμούν τη νοημοσύνη και υποβιβάζουν την αξιοπρέπεια μας.

Για τους λόγους αυτούς παρακολουθούμε στενά τα γεγονότα, καταγγέλλουμε, και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε, αυτές τις μεθοδεύσεις, στηλιτεύουμε την υποκριτική στάση των ιθυνόντων που εγκαινιάζουν εν γνώση τους θνησιγενή εγχειρήματα αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις στις ζωές των ατόμων με ψυχιατρική εμπειρία (που επανατραυματίζονται έτσι αλλάζοντας χώρους διαβίωσης) και συνεχίζουμε να παλεύουμε και να διεκδικούμε ένα κοινοτικά βασισμένο σύστημα υγείας.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ